

Водич кроз институцију омбудсмана

РОДНО РАВНОПРАВНЕ / РАВНОПРАВНИ

ЗАШТИТИТЕ СВОЈА ПРАВА

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Београд / Нови Сад
2010

Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ ОМБУДСМАН
Vojvodina Autonomna Pokrajina
TAKTOMANYI OMBUDSMAN
Autonomna Pokrajina Vojvodina
POKRAJINSKY OMBUDSMAN

Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ ОМБУДСМАН
Provincia Autonomna Vojvodina
OMBUDSMANUL PROVINCIAL
The Autonomous Province of Vojvodina
THE PROVINCIAL OMBUDSMAN

Наслов

Родно равноправне/равноправни – заштитите своја права

Издавачи

Заштитник грађана Републике Србије
Покрајински омбудсман

Уредници

Саша Јанковић
Дејан Јанча

Лектура

Јелена Стефановић

Техничко уређење

Ибис Ђеримагић

Графички дизајн

Ибис Ђеримагић

Штампа

ФБ принт, Нови Сад

Тираж 2000

Београд, Нови Сад
2010. године

Ова публикација објављена је уз подршку Развојног фонда за жене при Уједињеним нацијама (УНИФЕМ-а).

Ставови изражени у публикацији припадају искључиво ауторима и ауторкама, те не представљају нужно ставове УНИФЕМ-а, Уједињених нација, или било које друге организације под окриљем УН-а.

РОДНО РАВНОПРАВНИ/РАВНОПРАВНЕ ЗАШТИТИТЕ СВОЈА ПРАВА

Пред вама је брошура о родној равноправности и пракси институција Заштитника грађана и Покрајинског омбудсмана у области родне равноправности која је, пре свега, намењена појединкама и појединцима који сматрају да им је нарушено уставно и законско право на равноправност полова, организацијама цивилног друштва, али и различитим удружењима, локалним омбудсанима, општинским / градским телима и тзв. лицима за питања родне равноправности.

Брошура је саставни део пројекта **Родна равноправност у пракси локалних омбудсмана** који Заштитник грађана реализује у сарадњи са Покрајинским омбудсманом, а уз финансијску подршку УНИФЕМ-а (Развојног фонда за жене при Уједињеним нацијама). Сврха пројекта је да допринесе већој одговорности локалних омбудсмана и самоуправа према женама и женским правима путем подизања свести и капацитета у погледу родне равноправности, њених вредности и принципа, као и заштите радних права жена. Краткорочни циљеви пројекта су укључивање родне перспективе и одредаба о родној равноправности у етички кодекс понашања запослених у јавној управи у градовима и општинама у којима су изабрани локални омбудсмани као и подизање свести локалних омбудсмана о питањима родне равноправности и радних права жена путем реализације активности намењених јачању капацитета локалних омбудсмана.

Реч омбудсман потиче из старонордијског језика и првобитно је значила повереник / представник народа, а данас означава заштитника људских права или грађанског правобраниоца. Иначе, ова реч на шведском језику означава особу која има слуха за народ. У енглеском и многим другим језицима се користи изворни термин омбудсман, док се у неким системима користе изрази заштитник грађана или државни медијатор. Први омбудсман основао је шведски парламент 1809. године и његов задатак је био да надгледа како извршна власт спроводи законе. Данас ова институција постоји у више од 130 земаља у свету, на различитим нивоима власти (наднационални – Европски омбудсман, федерални, републички, покрајински, општински...) са различитим мандатима и овлашћењима.

О институцији Заштитника грађана и Покрајинског омбудсмана

Омбудсман или Заштитник грађана је високи државни званичник / висока државна званичница кога / коју парламент бира на пет, односно шест година (мандат заштитника грађана траје пет, а Покрајинског омбудсмана шест година), а чија су овлашћења прописана Уставом и законом. Његов / њен задатак је контрола извршне власти, рада органа управе и начина на који се спроводе закони. Посебну пажњу посвећује заштити оних чија су права најчешће угрожена.

Какве су институције Заштитник грађана и Покрајински омбудсман?

Заштитник грађана у Републици Србији и Покрајински омбудсман у Аутономној покрајини Војводини независне су и самосталне институције које штите и унапређују поштовање људских права и слобода свих грађана/ки. Поред тога што контролишу да ли органи управе свој посао обављају законито и правилно, Заштитник грађана и Покрајински омбудсман са посебном пажњом испитују етичност, савесност, непристрасност, стручност, сврсисходност и делотворност у раду управе. Циљ институција Заштитника грађана и Покрајинског омбудсмана је да допринесу остваривању слобода и права, принципа једнакости и очувању достојанства грађана/ки.

Зашто да верујете Заштитнику грађана и Покрајинском омбудсману?

- зато што су основни принципи њиховог деловања законитост, непристрасност, независност и правичност
- зато што запослени у овим институцијама имају високе моралне и стручне квалитете и велико искуство у заштити људских права
- зато што ће пажљиво испитати све наводе ваше притужбе
- зато што поступак који спроводе није судски, те је релативно брз и ослобођен формалности
- зато што су већ решили велики број притужби у корист грађана/ки
- зато што сарађују са другим институцијама које се баве заштитом људских права
- зато што ће вам дати савет како да поступите уколико нису надлежни за решавање вашег проблема

заштитите своја права

Када Заштитник грађана или Покрајински омбудсман могу да вам помогну?

Заштитник грађана или Покрајински омбудсман могу да вам помогну када органи управе и други органи и организације, предузећа и установе које обављају јавне послове:

- не поштују прописани поступак
- неоправдано дуго воде поступак
- погрешно примењују законе и друге прописе на вашу штету
- не извршавају донете одлуке
- ускраћују тражене информације

Заштитник грађана штити права грађана/ки од повреда које учине органи државне управе, органи надлежни за правну заштиту имовинског права и интереса Републике Србије и други органи организације, предузећа и установе којима су поверена јавна овлашћења, а Покрајински омбудсман штити људска права и слободе од повреда које учине покрајинска и локална управа, организације и јавне службе које врше управна и јавна овлашћења, а чији је оснивач Покрајина или општина.

Када Заштитник грађана или Покрајински омбудсман не могу да вам помогну?

- ако предмет на који се односи ваша притужба не спада у њихову надлежност, јер се ради о одлукама Владе, Народне скупштине, председника Републике, Уставног суда, судова и јавних тужилаштава
- ако сте већ поднели представку у истој ствари, а немате нове доказе
- ако сте притужбу поднели пре него што сте употребили сва расположива правна средства
- ако сте притужбу поднели након истека рока од годину дана откад је учињена повреда права

Притужба

Ако сматрате да су ваша уставна и законска права угрожена, обратите се Заштитнику грађана или Покрајинском омбудсману, али немојте очекивати да ће нужно стати на вашу страну, него да ће објективно сагледати проблем, испитати органе управе и дати вам користан савет, док ће од друге стране захтевати да исправи пропуст уколико је до њега дошло.

Притужбу Заштитнику грађана или Покрајинском омбудсману можете поднети потпуно бесплатно, на било ком језику. Она ће бити разматрана ако су испуњена четири услова: уз потпис и неопходне податке, потребно је да предмет буде у надлежности Заштитника грађана или Покрајинског омбудсмана, затим, да од повреде права није прошло више од годину дана, као и да сте покушали да проблем решите свим правним средствима.

Како функционише Заштитник грађана и Покрајински омбудсман?

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман не могу непосредно да промене одлуку државних / покрајинских органа, већ могу да утичу и препоруче да се незаконита одлука промени. Али, без обзира на то, ове институције уживају велики углед и ауторитет, превасходно јер су независне и самосталне, а у свом поступању су непристрасне.

У највећем броју случајева довољно је да Заштитник грађана или Покрајински омбудсман само пошаље обавештење да је отворен поступак испитивања рада органа управе, па да тај орган сам одмах провери наводе из притужбе и уколико утврди пропуст, отклони га.

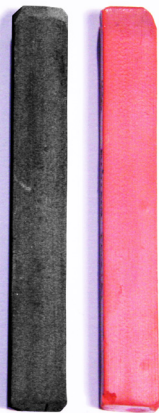
Од притужби које су у надлежности омбудсмана, трећина буде практично решена тако што се испостави да је грађанин/ка у праву. И у 90 одсто таквих случајева, органи управе исправе свој пропуст.

Родна равноправност

Србија на почетку друге декаде двадесет и првог века има различите институционалне механизме за унапређење и заштиту родне равноправности, од уставних одредаба, преко закона који забрањују дискриминацију на основу полне припадности, до закона који уређују друге области, као што је образовање, рад или породични односи, санкционишу кривична дела или прекршаје. Влада Србије усвојила је и Националну стратегију за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности, документ који и сама Влада и њена министарства морају да поштују и да га примењују у пракси.

И Заштитник грађана и Покрајински омбудсман имају законску обавезу да се старају о равноправности полова, односно родној равноправности заснованој на Уставу и законима, због чега су у њима установљене функције заменика/ца за родну равноправност.

Код нас је израз равноправност полова опште прихваћен, али је боље користити израз родна равноправност зато што се под полом подразумевају биолошке, анатомске и физиолошке особине жена и мушкараца, па у том смислу не можемо говорити о равноправности полова. Род је, за разлику од пола, скуп друштвено условљених особина које зависе од различитих фактора (друштвених, економских, културних, историјских...) и могу се мењати. Концепт родне равноправности заснован је на разлици између пола и рода и чињеници да су родне карактеристике променљиве.

Под родном равноправношћу подразумева се једнака заступљеност, моћ и учешће оба пола у свим сферама јавног и политичког живота.

Неке ситуације угрожавања родне равноправности

Када покушавате да неко своје право остварите у институцијама, можете наићи на различите препреке. Овде су наведени само неки проблеми због којих се можете обратити Заштитнику грађана или Покрајинском омбудсману:

- Ако сте ви или неко кога познајете жртва насиља у породици и ако сте надлежној полицијској управи пријавили насиље, а полиција није поступала на савестан начин и у складу са овлашћењима:

- службеник/ца је одбио/ла да прими пријаву насиља
- није састављен записник ни службена белешка
- полицајац/ка је жртву окривио/ла за насиље или је тврдио/ла да је то приватна ствар између супружника

- Ако у случајевима насиља у породици Центар за социјални рад не поступа савесно и у складу са овлашћењима:

- овлашћени службеник/ца центра није упознао/ла жртву са њеним законским правима и могућностима подршке
- службеник/ца центра окривљује жртву и на тај начин умањује насиље
- службеник/ца није сачинио/ла службену забелешку
- центар је имао сазнања о насиљу у породици, али није учинио ништа да се оно спречи

- Ако Центар за социјални рад и након истека рока од неколико месеци не доноси решење по вашем захтеву за једнократну помоћ, материјално обезбеђење породице или друге захтеве који су у његовој надлежности

- Ако сте због ширења говора мржње и промовисања родних предрасуда и стереотипа у електронским медијима затражили интервенцију Републичке радиодифузне агенције која вам није одговорила у законски предвиђеном року од два месеца ако трпите злостављање на раду, радите без уговора о раду или без пријаве на социјално осигурање, а обратили сте се Инспекцији рада која није поступала по вашој притужби

- Ако Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање не поступа савесно и у складу са овлашћењима:

- нисте добили решење о старосној, инвалидској или породичној пензији неколико месеци после подношења захтева
- не успевате да добијете информацију о поступању по вашем предмету и његовом кретању или вам је добијено објашњење нејасно

- није одлучивано по жалби на решење филијале РФПИО
- дуго траје првостепени и другостепени поступак пред надлежним филијалама и Дирекцијом РФПИО
- филијала није поступила по налогу другостепеног органа РФПИО
- имате проблем са потврдом стажа оствареног у бившим републикама или у иностранству због чега дуго чекате на решење о пензији
- због непоступања РФПИО по пресуди Управног суда

Шта је структурална дискриминација?

У области родне равноправности чешће се суочавамо са структуралном дискриминацијом (дискриминацијом структуралног типа), него са индивидуалном и институционалном дискриминацијом. Индивидуална дискриминација настаје као резултат дискриминаторног понашања појединаца/ки, а институционална дискриминација настаје као последица примене политика институција које доводе до различитог третирања припадника/ца појединих друштвених група или до штетних последица по њих. Када жене трпе насиље у породици, узнемиравање или уцењивање на послу, примају мању плату од мушкараца на истим радним местима, добијају мању отпремнину... свима је јасно да је реч о дискриминацији. Међутим, често се дешава да поједине поступке и ситуације не доживљавамо као дискриминацију. Наиме, сви смо ми жене или мушкарци и верујемо да на основу здравог разума и свакодневног искуства мање или више „све знамо“ о односима полова, о томе који су и како у тим односима настају проблеми, односно шта се уопште препознаје као проблематична ситуација.

Проблем је што тај тзв. здраворазумски приступ садржи велики терет предрасуда о улогама полова, „природној“ задатости тих улога, настао у традиционалном друштвеном окружењу. Структурална дискриминација најчешће се и не препознаје као таква, него се често схвата као „природно“ стање ствари, на традицији заснована „нормална“ или бар тешко променљива ситуација.

Због дубоке уграђености у темеље друштва такве појаве се називају структуралним. На њих указују углавном статистички подаци, нпр. о одсутности жена са места доношења одлука, све већем броју незапослених жена, њиховој маргинализованости у економским и политичким токовима, бројности и друштвеној немоћи тзв. маргинализованих група жена.

Пажњу на структуралне узроке кршења права жена некада скрећу медији, или организације цивилног друштва које се баве заштитом женских људских права, а понекад је „звано за узбуну“ чињеница да се неке појаве чешће дешавају неким, увек истим групама грађана/ки.

родно равноправне/равноправни

Могуће улоге организација цивилног друштва и удружења

Улога организација цивилног друштва је да помогну онима којима је потребна подршка да се притужбом обрате Заштитнику грађана или Покрајинском омбудсману када се ради о индивидуалној или институционалној дискриминацији.

Улога организација цивилног друштва још је значајнија у указивању на структуралне изворе проблема, на могуће правце њиховог решавања, као и на учествовању у заједничком налажењу и спровођењу решења. Наиме, и када у потпуности разумеју механизме структуралног кршења индивидуалних права, поједине особе се не одлучују да се саме службено обрате некој институцији.

Организације цивилног друштва би, на пример, требало да реагују у следећим ситуацијама:

- Вишеструка дискриминација у којој се налазе самохране мајке, избеглице, жене са инвалидитетом, лезбејке, затворенице, Ромкиње.
- Недовољан број институција за заштиту здравља жена и њихова неприлагођеност потребама (издвајање новца из буџета за здравље жена непропорционално је потребама жена).
- Неизграђен систем родно осетљиве статистике.
- Радна дискриминација трудница и породиља.
- Тумачења законских одредаба које се односе на породично насиље на начин који ускраћује благовремену помоћ жртвама тог насиља.
- Ретко службено коришћење родно осетљивог језика.
- Када нису изабрана локална тела за равноправност полова, према Закону о равноправности полова.

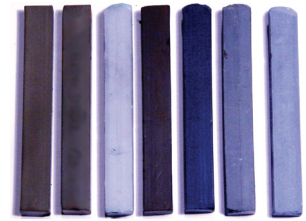
Примери угрожавања родне равноправности из праксе Заштитника грађана и Покрајинског омбудсмана

Жене у управним одборима

Подносилац/ка притужбе:

Форуми жена пет политичких партија

Кратак опис проблема: Жене су биле дискриминисане приликом избора чланова/ица Управног одбора Фонда за капитална улагања АП Војводине. Управни одбор је имао седам чланова и није било ниједне жене.

Шта је предузео Покрајински омбудсман?

Пошто је прикупио податке о заступљености жена у Управном одбору Фонда за капитална улагања АП Војводине, као и у свим управним и надзорним одборима фондова и институција чији је оснивач Покрајина, Покрајински омбудсман утврдио је да се приликом именовања чланова/ица Управног одбора Фонда за капитална улагања АП Војводине, није водило рачуна о равноправној заступљености жена и мушкараца, што је имало за последицу дискриминацију на основу пола. Такође, није поштована Одлука о равноправности полова која обавезује покрајинске органе да донесу посебне програме и планове у циљу побољшања равноправне заступљености жена и мушкараца. Због тога је Покрајински омбудсман упутио препоруку Извршном већу АП Војводине (садашњој Влади АП Војводине), покрајинским органима и Комисији за кадровска и административна питања да отклоне дискриминацију жена и непоштовање Одлуке о равноправности полова у вези са равномерном заступљеношћу оба пола у покрајинским органима, посебно у Фонду за капитална улагања.

родно равноправне/равноправни

Насиље у породици

Подносилац/ка притужбе:

жена, мајка двоје деце, у бракоразводном поступку са елементима насиља у породици

Кратак опис проблема: Центар за социјални рад врши притисак на мајку да дозволи виђање деце са оцем, иако постоји привремена мера општинског суда о забрани сваког вида узнемиравања ње и деце до правоснажног окончања поступка предвиђеног Породичним законом.

Шта је предузео Покрајински омбудсман?

Покрајински омбудсман обавестио је Покрајински секретаријат за здравство и социјалну политику да надлежни Центар за социјални рад одуговлачи са одговором о томе како је поступао у овом случају, након чега је Покрајински секретаријат обавио стручни надзор и утврдио да поступци Центра нису били у складу са захтевима и стандардима стручног поступања. Центру је указано на то да је дужан да води рачуна о донетим привременим мерама и поступке оконча у складу са захтевима и стандардима стручног рада, као и законским овлашћењима органа старатељства.

Покрајински омбудсман упутио је Центру мишљење да је у овом случају било пропуста у њиховом раду, да странци није пружена ваљана психо-социјална подршка, због чега је поступке запослених тумачила као притисак, неразумевање и неуважавање чињеница о постојању насиља у породици.

Смена због породилског одсуства

Подносилац/ка притужбе:
председница општине

Кратак опис проблема: Одборници Скупштине општине поднели су иницијативу за смену председнице општине због њеног одласка на породилско одсуство.

Шта је предузео Заштитник грађана?

Заштитник грађана покренуо је поступак заштите људских права пошто је оценио да се оваквим образложењем крши уставно начело недискриминације, негира уставна гаранција посебне заштите жена и деце и вређају права, не само ове странке, него, посредно, и свих других жена које се нађу или налазе у истој ситуацији.

Заштитник грађана организовао је састанак са одборницима који су поднели иницијативу за смену председнице општине као и са председницима одборничких група. Не негирајући право одборника да слободно бирају и разрешавају председника СО, Заштитник је указао на то да мотивација за избор или разрешење не може бити супротна Уставом гарантованом начелу недискриминације и водити погоршању положаја жена. Упркос томе, на наредној седници СО донета је одлука о смени председнице СО. Министарство за државну управу и локалну самоуправу од кога је затражена оцена законитости смене председнице, указало је да се слободом одборника да по сопственом нахођењу врше избор и разрешење председнице скупштине не могу истовремено ограничавати слободе и права лица о чијој функцији одборници одлучују, због чега је одлука о разрешењу супротна основним начелима и принципима правног поретка Републике Србије. Министарство је предложило СО да поништи одлуку о разрешењу председнице и избору новог председника СО, указујући на то да ће и само поништити наведене акте уколико СО у року од месец дана не поступи по наведеном предлогу. Како СО није поступила по наведеном предлогу, Министарство је поништило поменуте акте, па се после породилског одсуства председница вратила на функцију коју је обављала до избора. Тренутно се налази на месту помоћнице председника општине.

родно равноправне/равноправни

Поступање по сопственој иницијативи

Пракса Заштитника грађана која се односи на насиље у породици је да се поступци покрећу по сопственој иницијативи у оним најдрастичнијим ситуацијама када је дошло до покушаја убиства, убиства и / или самоубиства услед породичног насиља. Заштитник покреће поступак контроле законитости и правилности рада органа управе, и то центара за социјални рад и надлежне полицијске управе, полазећи од чињеница да је до трагичних последица дошло после вишегодишњег насиља у породици које је могло да буде прекинуто од стране надлежних институција чиме би се избегао губитак живота.

До сада се Заштитник грађана сусрео са три типичне ситуације у погледу нивоа сазнања надлежних органа. Прво, да је насиље у конкретној породици било пријављено надлежним органима, али да нису поступали, затим, да надлежни органи нису имали, нити су могли да имају сазнања о постојању насиља, као и да поменути надлежни органи нису имали сазнања, али су могли да знају да оно постоји.

У оквиру законских овлашћења да подноси амандмане на предлоге закона, Заштитник грађана је тражио строже санкције за кривично дело породичног насиља што је Народна скупштина и усвојила.

Како да се обратите Заштитнику грађана или Покрајинском омбудсману?

- усмено тако што ћете се јавити телефоном

Телефони Заштитника грађана:

Телефон Покрајинског омбудсмана

дежурни мобилни телефон: 064/8768-505

021/487-4144

факс: 021/487-4158

- писано тако што ћете притужбу послати обичном или електронском поштом

Адреса:

Заштитник грађана

Делиградска 16

11000 Београд

e-mail: zastitnik@zastitnik.rs

Адреса:

Покрајински омбудсман

Булевар Михајла Пупина 25

21000 Нови Сад

e-mail: office@ombudsmanapv.org

ombudsman.apv@neobee.net

- лично тако што ћете доћи у њихове канцеларије за примање притужби

У телефонском разговору можете добити основне информације о институцији, о начину и условима подношења писмене притужбе или савет како да поступите у конкретном случају да бисте заштитили своја права. Уколико то изричито захтевате, можете непосредно разговарати са заштитником грађана или покрајинским омбудсманом.

Најбоље је попунити одговарајући образац, који можете добити у канцеларији Заштитника грађана или Покрајинског омбудсмана или преузети са њихових сајтова: www.zastitnik.rs и www.ombudsmanapv.org.

Пожељно је да се уз притужбу приложе и фотокопије свих докумената који се односе на случај на који се жалите.

Ако дођете у канцеларију Заштитника грађана или Покрајинског омбудсмана, биће вам пружена бесплатна стручна помоћ приликом састављања притужбе. Можете је поднети и усмено на записник.

Подношење притужбе је бесплатно.

Притужба садржи податке о подносиоцу/тељки притужбе, назив органа на чији се рад односи, опис повреде права, чињенице и доказе који поткрепљују притужбу, податке о томе која су правна средства искоришћена.

ПРИТУЖБА

Број притужбе.....
Попуњава стручна служба Заштитника грађана

1. ЛИЧНО / Подаци о подносиоцу

Име..... Име једног родитеља..... Презиме.....
Адреса.....
Телефон..... E-mail.....

Остали подаци о подносиоцу (попуњавање ове рубрике није обавезно. Ову рубрику можете попунити уколико сматрате да наведени подаци могу бити од значаја за решавање Ваше притужбе)

Датум рођења ..... Пол..... Занимање.....
Националност..... Држављанство.....

2. ПРЕКО ДРУГОГ ЛИЦА / Подаци о пуномоћнику (ако постоји)

Име..... Презиме..... Адреса.....
Телефон..... E-mail.....

4. Орган или организација на које се односи притужба (адреса, телефон)

Број предмета или регистарски-деловодни број акта којим је повређено право).....
.....
.....
.....
.....

5. Додатне информације (име, презиме и функција службеника који је повредио право подносиоца, место и датум учињене повреде)

.....
.....
.....
.....
.....

6. Сажети опис повреде права. Наведите податке о поступку, акту (решење, закључак и сл. са бројем и датумом доношења, уколико постоји) или радњи којима Вам је повређено право.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Прилози (копије одлука, извода, извештаја, потврда, изјава, докумената и других доказа којима потврђујете/поткрепљујете наводе притужбе).

.....
.....
.....
.....
.....

8. Напишите која сте правна средства искористили пре обраћања Заштитнику грађана (пред којим органом и када)?

.....
.....
.....
.....
.....

9. Да ли сте се раније и којим поводом обраћали Заштитнику грађана?

.....
.....
.....

Датум и место..... Потпис.....

ПРЕДСТАВКА

Име и презиме: ..... Датум рођења: ..... год.
Улица и број: ..... Место: .....
Општина: ..... Телефон(и): .....
Електронска адреса: .....

Да ли сте се раније жалили Покрајинском омбудсману: Да Не
На рад ког органа се жалите: .....
.....
.....

Којим поступком/актом је наведени орган повредио ваша права:
.....
.....
.....

Да ли сте се поводом истог питања жалили неком другом органу: Да Не
Ако јесте наведите којем и када:
.....
.....
.....

Када је настао проблем (наведите време када је учињена повреда или донет последњи акт)?:
.....
.....
.....

Опишите проблем на који се жалите:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Која су ваша очекивања од Покрајинског омбудсмана? Шта желите као решење проблема?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Додатне напомене:

.....
.....
.....
.....
.....

Како сте сазнали за институцију Омбудсмана?

а) из медија

б) из промотивног материјала

ц) преко интернета

д) од пријатеља

е) упућени сте од друге институције

ф) остало

.....
Својеручни потпис подносиоца представке

Напомене:

Омбудсман је дужан да сачува тајност личних података лица које му се обратило притужбом.

Треће лице, невладина организација, удружење или друга организација може се обратити омбудсману уз писмено овлашћење лица које сматра да су му/јој повређена људска права.

Молимо Вас да уз представку доставите копије (не морају бити оверене) свих докумената за које сматрате да су битни за решавање Вашег проблема.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице Српске, Нови Сад

305 - 055 . 1/ . 2 : 342.7 (497.11) (035)

РОДНО равноправне/равноправни – заштитите своја права / [Уредници
Саша Јанковић, Дејан Јанча] . - Београд : Заштитник грађана Републике Србије ;
Нови Сад : Покрајински омбудсман, 2010 (Нови Сад : ФБ принт) . - 18 стр. : обрасци ; 18 cm

Тираж 2000.

ISBN 978 - 86 - 87945 - 01- 2 (ЗГРС)

1. Јанковић, Саша [уредник] 2. Јанча, Дејан [уредник]

а) Равноправност полова - Правна заштита - Србија - Приручници

COBISS . SR - ID 248590855

Заштитник грађана
Саша Јанковић

Покрајински омбудсман
Проф. Др Дејан Јанча

Уставне одредбе:

Држава јемчи равноправност жена и мушкараца и развија политику једнаких могућности. Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу пола.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима.

Мајка и самохрани родитељ у Републици Србији уживају посебну заштиту, у складу са законом. Мајци се пружа посебна подршка и заштита пре и после порођаја.

Заменица Заштитника грађана Републике
Србије
Проф. Др Зорица Мршевић

Заменица Покрајинског
Омбудсмана
Даница Тодоров